

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Mester (MA) magister	Tagozat		Tanév/félév	2021-2022 II
Ступінь вищої освіти		Форма навчання	Nappali Денна	Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás 2021/2022

Силабус 2021/2022

A tantárgy címe	Magyar néprajz
Назва навчальної дисципліни	Угорська етнографія
Tanszék	Filológia (Magyar nyelv és irodalom)
Кафедра	Філологія (Угорська мова та література)
Képzési program	035 «Filológia» (035.07 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 «Філологія» (035.07 Угорська мова та література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): választható Kreditérték: 6 Előadás: 10 Szeminárium/gyakorlat: 14 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 156
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 14 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 156
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Kész Margit (PhD) kesz.margit@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кейс М.Ю. доцент kesz.margit@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	Az előzőekben elsajátított általános és szaktárgyi ismeretek

Пререквізити навчальної дисципліни	
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>A magyar néprajz tantárgy ismerteti a néprajztudomány alapjait, tájékoztat a hagyományos magyar népi kultúra általános jellemzőiről, mindezt kutatástörténeti keretbe foglalva.</p> <p>A tantárgy célja, várható eredményei: Az oktatási folyamat során megismertetni hallgatókkal a néprajztudomány fontosabb kutatási területeit, szakterminusait, intézményeit. Megalapozni a magyar nép hagyományainak, szociális, tárgyi és szellemi műveltségének alapvető ismereteit. Kialakítani a terepen való kutatásához szükséges ismereteket, kompetenciákat. Ismertetni a hagyományos magyar kultúra fejlődési folyamatát, változásait, egyben ráirányítani a hallgatók figyelmét más népek és nemzetek hagyományinak tiszteletére. Minden témakör tekintetében kiemelten fókuszálva a kárpátaljai magyar néprajz jellemzőire.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák: Az etnográfiai ágazatok között való eligazodást, illetve a nemzeti és a regionális értékek iránt érzékeny, más nemzetiségek és kultúrák megismerésére nyitott értelmiségiek képzését elősegítő általános készségek kialakítása; Kialakítani a hagyományos magyar és európai kulturális jelenségek történeti beágyazottságának, működésének értelmezési képességeit A néprajztudomány alapvető kutatási kérdéseinek, elemzési és értelmezési módszereinek megismerését szolgáló kompetenciák kialakítása Önálló, vagy csoportos gyűjtőmunka megszervezését, lebonyolítását segítő kompetenciák kialakítása</p> <p>Főbb témakörei A néprajztudomány tárgya és feladatai. Néprajzi alapfogalmak A magyar néprajztudomány története A magyarság néprajzi csoportjai, néprajzi tájegységek. Szociális kultúra A magyar folklór. A folklór műfajai. Népszokások. Néphit, népi vallásosság. Népi gyógyászat. A magyarság tárgyi kultúrája. Népi építkezés, gazdálkodás. Népi táplálkozás Népi díszítőművészet. Népviselet. Mesterségek. Kárpátalja néprajzi gyűjteményei</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 60 pont. A beszámoló szigorlaton megszerezhető 40 pont. A beszámoló tételek három (két elméleti és egy gyakorlati) vizsgakérdésből állnak: egyenként 15, 15 és 10 pontot érnek.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Kurzus kódja:</p>
<p>A tantárgy alapvető</p>	

irodalma és digitális
segédanyagok

Базова література
навчальної
дисципліни та інші
інформаційні
ресурси

Kósa László: A Magyar Néprajz tudománytörténete Bp. Osiris, 2001

Sperber, Dan: A kultúra magyarázata. Bp. Osiris, 2001.

Тиводар Михайло Петрович: Етнографія Закарпаття: Історико - етнографічний нарис. Ужгород, Видавництво Гражда, 2011.

Федака П. М.: Народне житло українців Закарпаття XVIII-XX століть. Ужгород, Видавництво Гражда, 2005.

Voigt Vilmos: Alapismereti bevezetés a néprajz iránt érdeklődő hallgatóknak. Néprajz egyetemi hallgatóknak I. Debrecen, KLTE, 1989.

Kósa László - Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Budapest, 1978.

Magyar Néprajzi Lexikon I-V. Budapest, 1977-1982..

Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások Budapest 1997 Planétás Kiadó

Kárpátaljai szakirodalom

MÓRICZ Kálmán 1995 Nagydobrony. Mandátum Kiadó - Hatodik Síp Alapítvány, Beregszász – Budapest

Kész Margit: Sok szép imádságot leírtam". Archaikus imák a szakrális népi kéziratok füzetekben Ugocsa megye magyar falvaiban. In Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel (szerk.): Aranymadár. Tanulmányok Tánzos Vilmos tiszteletére. 79–92. Kolozsvár: IDEA Nyomda, 2019

Kész Barnabás:

Tájak változatossága, hagyományok gazdagsága, népi kultúra. In: Baranyi Béla (szerk.). Kárpátalja. Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja – Dialóg Campus Kiadó, Pécs – Budapest, 2009, 392–421.

Az ugoccai parasztporta. Hagyományos építkezés Salánkon. In: Gazdag Vilmos – Karmacs Zoltán – Tóth Enikő (szerk.): Értékek és kihívások. A 2015. március 26–28. között Beregszászon a Nyelvi és kulturális sokszínűség Kelet-Közép-Európában: érték és kihívások című konferencián elhangzott előadások anyagai, II. kötet (Történelem- és társadalomtudomány, oktatásmódszertan, irodalomtudomány). Autdor – Shark, Ungvár, 63–73.

„Ruha teszi az embert” Adalékok a kárpátaljai népviselet kutatásához. In: Közoktatás. A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség lapja. 2016, XXI. évfolyam, 1. szám, 23–26.

Online források:

Magyar Néprajz III-VIII. Budapest, 1988-2000 <http://mek.niif.hu/02100/02152/html>

Kész Barnabás: A paraszti életmód tükröződése az ugoccai magyarság tárgyi kultúrájában https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/264644/Kesz_Barnabas_disszertacio_titkosított.pdf?sequence=1&isAllowed=y

melléklet:

https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/264644/Kesz_Barnabas_melleklet_titkosított.pdf?sequence=8&isAllowed=y